

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "G.E.Palade" din Târgu Mureș
Școala Doctorală
Rezumat

PROFILUL DE RISC COMPORTAMENTAL PENTRU SĂNĂTATEA MATERNO-FETALĂ A FEMEILOR DIN JUDEȚUL MUREȘ

Doctorand: Georgescu Ion Mihai
Conducător: Prof. Univ. Dr. Abrám Zoltán

Introducere. Sarcina este unul dintre cele mai miraculoase și emoționante momente din viața unei femei, este momentul în care se formează o relație mamă-copil și se dezvoltă instinctul matern, dar în același mod alegerile comportamentale care face gravida în timpul sarcinii pot afecta copilul nenăscut în diverse moduri. Teratogenii includ consumul de alcool, alimentația precară, expunerea la radiații, poluarea și multe alte lucruri pe care femeia le-ar putea ingera sau expune în timpul sarcinii.

Unul dintre cele mai frecvente comportamente de risc în sarcină este consumul de tutun. Fumatul în timpul sarcinii poate avea efecte nocive asupra fătului în uter, după naștere și mulți ani mai târziu, când copilul crește. Prezența fumatului a fost legată de multe dintre complicațiile pe care le are o femeie sănătoasă în timpul sarcinii. Dacă mama fumează în timpul sarcinii, șansele de avort spontan, malformații, copil mic la naștere, afecțiuni postnatale etc. sunt crescute. Fumatul în timpul sarcinii este, de asemenea, legat de complicații majore în timpul sarcinii, cum ar fi sângerare vaginală, implantare placentară anormală, detașare prematură a placentei, naștere prematură, anumite defecte congenitale fetale și sindrom de moarte subită. Fumatul pasiv la rândul său pune pe viitoarea mamă și făt la un risc crescut de probleme de sănătate, cu riscul ca acestea să se manifeste mai târziu în copilărie.

Scop. Obiectivul general al acestei teze de doctorat a fost identificarea profilului de risc comportamental pentru sănătatea materno-fetală a unui lot reprezentativ de femei din județul Mureș, în vederea scanării frecvenței și listei de factori de risc ambiențiali cu impact asupra sănătății mamei și copilului și elaborarea în viitor a unor programe mai eficiente de educație prevențională țintită și supraveghere perinatală, bazate pe o rețea multidisciplinară de intervenție comunitară specifică.

Detalierea profilului de risc materno-fetal a unei comunități în relație cu factorii socio-demografici, climatici, comportamentali, sociali și medicali, completat de un protocol specific de intervenție comunitară și supraveghere continuă a femeilor în perioada perinatală, pot reduce semnificativ riscurile medicale pentru mama și copil, reducând prin completare și costurile din sistemul medical și mediul social aferent.

Material și metodă. Suprafața orașului Târgu Mureș și zonele învecinate acoperă aproximativ o treime din populația județului Mureș iar eșantionul nostru evaluat în primul studiu, constituit dintr-un număr de 1278 lăuze chestionate în trei maternități din Târgu Mureș, reprezintă o pondere reprezentativă de 45,64% din populația țintă, pentru identificarea, determinarea prevalenței fumatului în perioada sarcinii precum și identificarea profilului de risc materno-fetal la gravidele fumătoare mureșene.

În studiul al-doilea, am realizat o cercetare în rândul femeilor însărcinate care s-au prezentat pentru îngrijiri prenatale la 50 de cabinete de medicină generală de familie (dintr-un total de 90), în județul Mureș, România. Din lotul total de 324 femei care s-au prezentat la medicii de familie din Mureș, un număr de 230 au fost de acord să completeze un chestionar privind statusul de fumătoare și testarea pentru determinarea concentrației de cotinină salivară, atât la femeile gravide care s-au declarat ca fiind

fumătoare cât și la cele nefumătoare auto-declarate cu scopul identificării expunerii pasive la fumul de tutun precum și a posibilelor declarații false privind statusul de fumătoare.

În cel de al treilea studiu am căutat să investigăm importanța acordată de gravide informațiilor privind consumul alimentar de protecție, și aplicarea acestor informații în stilul de viață, în asociere cu caracteristicile socio-demografice ale lotului evaluat, interesul și nivelul de cunoștințe privind efectele emergente posibile, asupra sarcinii, a fătului, și a sănătății proprii.

Rezultate și concluzii. Pentru identificarea profilului de risc materno-fetal la un lot reprezentativ de gravide și lăuze din județul Mureș, cu posibilități de extrapolare a datelor la nivel regional și național, în scop intervențional preventiv, am ajuns la următoarele concluzii conectate cu obiectivele anunțate: Frecvența fumătoarelor din regiunea Mureș a fost mare: concret în cazul lăuzelor a fost de 12,9% în timpul sarcinii și încă 10,3% înainte de sarcină, la gravidele înregistrate în cabinetele medicilor de familie (deci pre-natal) frecvența a fost de 18,5%, respectiv în grupul populațional general vârsta fertilă a fost cea mai expusă riscului de fumat și dietă incorectă.

Nivelul de cunoștințe privind efectele asupra sănătății ale fumatului, alcoolului și dietei reduse în conținut de fibre, a fost neașteptat de scăzut, cu o valoare medie de 23,1% răspunsuri corecte. Interesul pentru informațiile de pe internet este mare, mai ales la femeile tinere din mediul urban și cu universitate, implicit și riscul de a reține și aplica informații greșite care circulă pe internet. Încrederea în personalul medical este mai mare la femeile mai în vârstă, din mediul rural și un nivel mediu de educație. Fumătoarele, femeile din zonele rurale, cele cu nivel educațional mediu și sub mediu și cele mai în vârstă au un interes mai slab față de sursele de informații privind dieta sănătoasă și riscul de a fuma. Informarea populației despre importanța evitării fumatului, excesului de alcool și asigurarea unei diete sănătoase menținute și printr-un consum adecvat de fibre alimentare, este esențială pentru promovarea unor modele de alimentație sănătoasă și pentru prevenirea bolilor netransmisibile. Înțelegerea căilor corecte de căutare a informațiilor despre beneficiile dietei și riscurilor fumatului în perioada perinatală, ar putea juca un rol-cheie în promovarea comportamentului sănătății și reducerea patologiilor aferente.

Viitoare programe intervenționale comunitare pentru acest grup țintă, ar trebui să se bazeze pe sursele de informare preferate, pe modalități accesibile (tehnologie modernă pentru tineri), pe aplicații practice de interes, pe abordarea eficientă a mediului rural și asigurarea unei baze educaționale solide și atractive pentru generația tânără.

Cuvinte cheie: sarcină, factori stil de viață, consum de tutun, cunoștințe

Keywords: *pregnancy, lifestyle risk factors, smoking, knowledge*